

MESTO PRIEVIDZA

Mestský úrad,

Námestie slobody č.14, 971 01 Prievidza

Predchádzanie vzniku odpadu na území mesta Prievidza

Prioritou odpadového hospodárstva je predchádzanie vzniku odpadu, príprava na opätovné použitie, nasleduje recyklácia a zhodnocovanie (napr. energetické zhodnocovanie). Poslednou možnou alternatívou je zneškodňovanie. Predchádzanie vzniku odpadu sú opatrenia, ktoré sa prijímajú predtým, ako sa látka, materiál alebo výrobok stanú odpadom, a ktoré znižujú:

- a) množstvo odpadu aj prostredníctvom opätovného použitia výrobkov alebo predĺženia životnosti výrobkov,
- b) nepriaznivé vplyvy vzniknutého odpadu na životné prostredie a zdravie ľudí,
- c) obsah škodlivých látok v materiáloch a vo výrobkoch.

Je potrebné zamerať sa na zefektívnenie využívania materiálov ako vo výrobnom, tak aj spotrebnom procese, zlepšiť výrobné procesy tak, aby efektívnejšie využívali zdroje a produkovali menej odpadu.

Hlavným cieľom je posun od materiálového zhodnocovania ako jedinej priority v odpadovom hospodárstve SR k predchádzaniu vzniku odpadu v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva SR.

Na Slovensku sa v roku 2016 vyprodukovalo 1,95 milióna ton komunálnych odpadov (ďalej len KO); teda odpadov, ktoré vznikajú u každého z nás. Na každého obyvateľa tak pripadlo 359 kg odpadu. Kde končí KO? Dominantným spôsobom nakladania s KO je jeho skládkovanie. Na skládkach odpadov končí 66 % KO. Do spaľovní odpadov putuje 11 % KO a v recyklačných závodoch a v kompostárňach končí približne 23 % KO. Tento stav je v rozpore so záväznou hierarchiou odpadového hospodárstva.

Ciele zníženia množstva odpadu:

- ✓ znížiť množstvo zmesového komunálneho odpadu do roku 2025 o 50% v porovnaní s rokom 2016,
- ✓ znížiť množstvo biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu do roku 2025 o 60% v porovnaní s rokom 2016,
- ✓ podporiť znižovanie potravinového odpadu,
- ✓ znižovať vznik odpadu z papiera a znižovať podiel papiera v zmesovom komunálnom odpade,
- ✓ zvýšiť opätovné použitie objemného odpadu,
- ✓ obmedziť používanie nerecyklovateľných jednorazových plastových obalov,
- ✓ predchádzať vzniku nadmerného množstva obalov v rámci jedného výrobku,

- ✓ podporovať recyklovateľnosť plastových výrobkov a obalov,
- ✓ znižovať množstvo zneškodňovaných stavebných odpadov a odpadov z demolácií,
- ✓ znižovať vznik nebezpečného odpadu,
- ✓ znižovať vznik odpadu z ťažobného priemyslu.

Opatrenia zavedené na predchádzanie vzniku odpadu na území mesta Prievidza

- 1) Zvýšiť informovanosť obyvateľov organizovaním podujatí na uvedenú tému.
- 2) Zabezpečiť informovanosť obyvateľov priamo do domácnosti prostredníctvom kalendárov a letákov o vývozech a zberoch jednotlivých druhov odpadov a o možnostiach legálneho dovzdávania odpadu.
- 3) Zabezpečiť informovanosť obyvateľov prostredníctvom web stránky, na informačných tabuliach mesta a prostredníctvom mestského rozhlasu.
- 4) Zabezpečiť dostatočné množstvo nádob na jednotlivé zložky vytriedených odpadov (plasty, papier, sklo, viacvrstvé materiály, kovy, šatstvo, biologicky rozložiteľný odpad, kuchynský odpad).
- 5) Zavedenie zberu veľkoobjemového odpadu, odpadu s obsahom škodlivých látok a drobného stavebného odpadu.

Odporúčania pre obyvateľov na predchádzanie vzniku odpadu na území mesta Prievidza:

- 1) v prvom rade by sme sa mali snažiť, aby odpad nevznikol,
- 2) uprednostňovať nákup potravín vo vratných obaloch,
- 3) uprednostňovať nákup potravín bez zbytočných obalov,
- 4) uprednostňovať nákup tovarov vo väčších baleniach,
- 5) uprednostňovať používanie vody z vodovodu (zamedzenie nákupu balených vôd),
- 6) nákup trvanlivých výrobkov, aby sa predišlo plytvaniu s potravinami,
- 7) nákup potravín a výrobkov s krátkou dobou spotreby v menších množstvách z dôvodu predchádzania plytvania potravín,
- 8) plánovať nákupy a kupovať len to, čo naozaj potrebujeme,
- 9) skladovať potraviny správne a ukladať ich v chladničke podľa zón teploty,
- 10) v rámci stravovania sa v reštauráciách si naložiť množstvo jedla, ktoré je možné skonzumovať, aby sa predišlo plytvaniu s potravinami,
- 11) uprednostňovať používanie plienok na opakované použitie pred jednorazovými plienkami,
- 12) dávať veciam druhú šancu (požičiavanie, predaj, obnova, recyklácia),

- 13) obmedziť nákupy cez e-shop (tovar je zabalený vo viacerých vrstvách obalov a krabíc, ktoré sa stávajú odpadom),
- 14) využívať spätný zber výrobkov (pri kúpe nového elektrospotrebiča, odovzdávanie opotrebovaných pneumatík v pneuservisoch),
- 15) uprednostňovať nákup výrobkov na opakované použitie pred výrobkami na jedno použitie,
- 16) používať kuchynský riad na opakované použitie (poháre, taniere, príbory) napr. pri kultúrnych podujatiach, jarmokoch a pod.,
- 17) nosiť si na nákup prednostne vlastnú tašku a obal na potraviny (zamedzenie nákupu jednorazových tašiek a obalov na prenos zakúpeného tovaru do domácností),
- 18) odmietat' veci na jedno použitie ako sú napr. plastové tašky, plastové slamky,
- 19) odmietat' distribúciu reklamných letákov nálepkou na schránke „Nevhadzujte reklamu“, informácie si v prípade potreby nájdeme aj na webe,
- 20) odovzdávať oblečenie na opätovné použitie,
- 21) opätovne využiť staré veci (napr. ako kvetináč alebo dekorácia v záhrade),
- 22) používať prírodné materiály,
- 23) uprednostniť nákup potravín na trhu u domácich pestovateľov a chovateľov, bez použitia obalov,
- 24) dôsledne triediť odpad, využívať na umiestnenie vytriedených zložiek komunálneho odpadu zberný dvor odpadov a nádoby umiestnené na stanovištiach,
- 25) podporiť domáce kompostovanie, biologicky rozložiteľný odpad ukladať do určených nádob alebo ho odovzdať v mestskej kompostárni.

Každý deň sa vyprodukuje veľké množstvo odpadu. Nemuselo by to tak byť, keby sme lepšie plánovali, skladovali, boli viac informovaní a hlavne viac chceli. Každý z nás môže urobiť veľa jednoduchých opatrení preto, aby sme znížili množstvo produkovaného odpadu, aby vzniknuté odpady boli viac recyklované, šetrili prírodné zdroje i peniaze a pomohli ľuďom, ktorí sú v núdzi. Každý z nás môže k tomu prispieť.